

Αιμιλία Καραλή

Τι να μιλάμε τώρα για ισότητα των φύλων, για προστασία της ατομικής ζωής, για ελευθερίες και τα συναφή. Όλα ισοπεδωμένα, όλα καταργημένα. Έγινε και ο δημόσιος εξευτελισμός «εμπειρία» και «δικαίωμα», προσοδοφόρο για τους υποκινητές του.

Στην ταινία του το Μετέωρο βήμα του πελαργού (1991) ο Θόδωρος Αγγελόπουλος παρουσιάζει τον πρωταγωνιστή –έναν πολλά υποσχόμενο πολιτικό– να ανεβαίνει στο βήμα της Βουλής και προς έκπληξη όλων να λέει: «Μερικές φορές πρέπει να σωπαίνει κανείς, για να μπορέσει ν' ακούσει τη μουσική πίσω από τον ήχο της βροχής». Μετά την εκφορά της φράσης αυτής, αποχωρεί κι εξαφανίζεται από την πολιτική σκηνή και αργότερα από παντού. Όταν ρωτήθηκε ο σκηνοθέτης για τη σημασία της σκηνής απάντησε: «Η εξουσία πρέπει να σταματήσει να εκλαμβάνει τον ήχο της φωνής της σαν τον μοναδικό ήχο. Πρέπει να ακούσει πίσω από τον ήχο της ιστορίας, αυτό που συμβαίνει πραγματικά στη ζωή, τις αγωνίες και τις ελπίδες των ανθρώπων».

Τριάντα περίπου χρόνια πέρασαν από τότε. Η εξουσία εξακολουθεί να καταργεί τ' αυτιά της αλλά η «μουσική που ακούγεται πίσω από τη βροχή» έχει πάψει σε μεγάλο βαθμό να εκφράζει αγωνίες και ελπίδες. Ένα συνονθύλευμα ήχων και θορύβων, εικόνες και παραλλαγές της εξουσίας πάνε να σκεπάσουν «τον ήχο της βροχής.» Μπορεί όμως να γίνονται καμιά φορά και η ίδια η βροχή. Ραγδαία, δυνατή, καταστροφική, δεν αφήνει να ακουστεί καμιά αρμονία, κανένα τραγούδι ελπίδας, θρήνου ή λυγμού για όσα καταστρέφει.

Είναι όντως ν' απορεί κανείς το πώς αγνοείται η ιστορία, πώς κόβεται η σύνδεση με το ρημαγμένο παρελθόν της ανθρωπότητας αλλά και με τις κατακτήσεις του. Δεν είναι μόνο ότι η λέξη δικαίωμα τείνει να γίνει αρχαιολογικό απολίθωμα που δεν έχει πλέον θέση ούτε καν σε μουσείο. Είναι πως οι αρνητές και οι καταπατητές των δικαιωμάτων επαίρονται για

τις θέσεις τους και τις παρουσιάζουν σαν μονόδρομο για το μέλλον της ανθρωπότητας. «Χώρες του ήλιου και δεν μπορείτε ν' αντικρίσετε τον ήλιο. / Χώρες του ανθρώπου και δεν μπορείτε ν' αντικρίσετε τον άνθρωπο» που έγραφε και ο Σεφέρης στο Ναυάγιο της «Κίχλης».

Στο σκοτάδι της βίας και της ταπείνωσης, σύρονται άνθρωποι χωρίς περίσκεψιν, χωρίς λύπην, χωρίς αιδώ

Στο σκοτάδι της βίας και της ταπείνωσης σύρονται άνθρωποι χωρίς περίσκεψιν, χωρίς λύπην, χωρίς αιδώ. Ο φανατισμός εμπνέει και ενώνει μικρές και μεγάλες ομάδες που σπέρνουν την ταπείνωση και τον θάνατο στο πέρασμά τους. Οι διαφορές δεν αποτελούν τόπο συνάντησης των «από κάτω» και αφορμή συνεννόησης. Γίνονται ευκαιρία να επιβληθεί δύναμη, να εξαπλωθεί ο φόβος. Όταν μάλιστα γίνουν και τηλεοπτικό θέαμα προσφέρουν και μια «αισθητική» ικανοποίηση στους δημιουργούς του. Και δίνουν στη μιντιακή υποκρισία τη δυνατότητα να μεγαλώσει το μίσος με τα αποκλειστικά της «ρεπορτάζ», να καιροσκοπήσει με επιφανειακές «αναλύσεις» για τις εκρήξεις της βίας.

Για εκείνη που η ίδια αναπαράγει όμως, ούτε κουβέντα. Δεν είναι μόνο οι αποκλεισμοί και η παραπληροφόρηση. Είναι και η επέλαση των πάσης φύσεως ριάλιτι όπου η βία απέναντι σε στοιχειώδη δικαιώματα είναι ορμητική. Τι να μιλάμε τώρα για ισότητα των φύλων, για προστασία της ατομικής ζωής, για ελευθερίες και τα συναφή. Όλα ισοπεδωμένα, όλα καταργημένα με την πλήρη συναίνεση μάλιστα των συμμετεχόντων. Έγινε και ο δημόσιος εξευτελισμός «εμπειρία» και «δικαίωμα», προσοδοφόρο για τους υποκινητές του.

Η αναπαραγωγή τέτοιων παραδειγμάτων στην καθημερινή ζωή είναι πλέον καθεστώς. Η ευκολία με την οποία προσπερνιούνται σοβαρά ζητήματα για ένα συλλογικό παρόν και μέλλον που θα έχει μέτρο τον αυτοσεβασμό και τον σεβασμό της ανθρώπινης ζωής είναι πρωτοφανής. Και όσο αυτή γίνεται ενέχυρο και λάφυρο των εμπορών -εθνικών και διεθνών- τόσο θα μεγαλώνει και η δύναμή τους. Πόσοι άραγε θα είναι ικανοί να το αντιληφθούν, πόσοι θα το αντιπαλέψουν και με ποιους όρους, με ποια προοπτική; Απλά αλλά δύσκολα τα ερωτήματα, δυσκολότερες οι απαντήσεις. Ποιος θα είναι τότε «ο ήχος της βροχής» και ποια «η μουσική»;

Πηγή: **PRIN**